

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการ และศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 6,401 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายครั้ง (Multi-stage sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 ราย ด้วยแบบสอบถาม หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Windows เพื่อหาค่าทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อการวิเคราะห์ครุสคัล-วอลลิส (The Kruskal-Wallis test) ทดสอบค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทธุรกิจที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Hierarchical multiple regression analysis) ในการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมลักษณะธุรกิจที่มีต่อระดับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งสามารถประมวลผลและสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 50.1 สถานภาพสมรส จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 มีการศึกษาอยู่ในระดับ ปวช./ปวส. จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจ จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 89.1

2 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของธุรกิจ

ลักษณะทั่วไปของธุรกิจส่วนใหญ่เป็นประเภทธุรกิจค้าปลีก จำนวน 169 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.8 รูปแบบของธุรกิจเป็นแบบเจ้าของคนเดียว จำนวน 311 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.5 ส่วนใหญ่ไม่มีโครงสร้างการบังคับบัญชา จำนวน 321 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.1 เงินลงทุนก่อตั้งธุรกิจน้อยกว่า 100,000 บาท จำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.4 ใช้เงินลงทุนของตนเองเมื่อเริ่มธุรกิจ จำนวน 293 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.7 มีเงินลงทุนของธุรกิจในปัจจุบันมากกว่า 1,300,000 บาท จำนวน 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.1 มีลูกจ้างจำนวนไม่เกิน 10 คน จำนวน 307 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.4 และไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจ จำนวน 304 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.2

3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า เมื่อผู้ประกอบการมีปัญหาขาดแคลนแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่จะใช้แหล่งเงินทุนจากกำไรสะสม ของกิจการ จำนวน 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.5 ธุรกิจส่วนใหญ่มีวงเงินสินเชื่อ จำนวน 254 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.4 มีจำนวนเงินของวงเงินสินเชื่ออยู่ระหว่าง 100,000 – 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.4 ประเภทของวงเงินสินเชื่อส่วนใหญ่มีวงเงินกู้ระยะยาว จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8 ส่วนใหญ่ใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นหลักทรัพย์สินในการค้ำประกัน จำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.0 ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน คือ นำเงินกู้ยืมไปเป็นเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 133 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.3 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการขอสินเชื่อในเรื่องอัตราดอกเบี้ยสูง จำนวน 153 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.6

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ พบว่า

3.1 ปัญหาด้านเงินลงทุน พบว่า ผู้ประกอบการขาดแคลนเงินลงทุน จำนวน 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.6

3.2 ปัญหาด้านการเงิน พบว่า ผู้ประกอบการขาดการวางแผนด้านการเงิน จำนวน 209 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.4

3.3 ปัญหาด้านบัญชี พบว่า ผู้ประกอบการขาดการจัดทำระบบบัญชีที่ไม่ได้มาตรฐาน จำนวน 235 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.3

3.4 ปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ประกอบการขาดแคลนแรงงานฝีมือ จำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.1 นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจการผลิต พบว่า ขาดการควบคุมเรื่องต้นทุนการผลิต จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.0

ผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจบริการ พบว่า ขาดแคลนบุคลากรด้านการบริการ จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 และกลุ่มค้าปลีกและค้าส่ง พบว่า ขาดระบบการขนส่งสินค้า จำนวน 98 รายคิดเป็นร้อยละ 26.0

3.5 ปัญหาด้านการตลาด พบว่า ผู้ประกอบการขาดการวางแผนด้านการตลาด จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.0

4 ระดับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่ พบว่าปัญหาด้านเงินลงทุน ด้านการเงิน ด้านการบัญชี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการบริการ ด้านการค้าปลีกและค้าส่ง ด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายข้อ เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายชื่อของปัญหาแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านเงินลงทุน พบว่า การขอกู้เงินจากสถาบันการเงินและการขาดแคลนเงินทุนเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.21

4.2 ด้านการเงิน พบว่า สภาพคล่องทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 3.11

4.3 ด้านการบัญชี พบว่า การจัดทำและควบคุมระบบบัญชีตามมาตรฐานบัญชี มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 2.99

4.4 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า การกำหนดแผนการทำงานของกิจการล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 2.94 ผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจการผลิต พบว่า ต้นทุนการผลิตสูง มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 3.40 กลุ่มธุรกิจบริการ พบว่า ขาดแคลนบุคลากรด้านบริการ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 3.04 กลุ่มธุรกิจการค้าปลีกและค้าส่ง พบว่า คุณภาพของสินค้า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 2.93

4.5 ด้านการตลาด พบว่า การวิเคราะห์สภาพตลาด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 3.15

4.6 ปัญหาด้านอื่น ๆ พบว่า ปัญหาการแข่งขันทางธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรค เท่ากับ 3.09

5 การทดสอบค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทธุรกิจที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการทดสอบค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทธุรกิจที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การวิเคราะห์ครุสคัล-วอลลิส (The Kruskal-Wallis test) ผลการวิจัยพบว่า

5.1 ปัญหาและอุปสรรคในภาพรวม อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) โดยอันดับค่าเฉลี่ยในระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจการผลิตมีค่าสูงสุด ($\bar{R} = 227.89$)

5.2 ปัญหาด้านเงินลงทุน อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) โดยอันดับค่าเฉลี่ยในระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจบริการมีค่าสูงสุด ($\bar{R} = 233.83$)

5.3 ปัญหาด้านการเงิน อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) โดยอันดับค่าเฉลี่ยในระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจค้าส่งมีค่าสูงสุด ($\bar{R} = 233.63$)

5.4 ปัญหาบัญชี อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) โดย อันดับค่าเฉลี่ยในระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจการผลิตสูงสุด ($\bar{R} = 229.47$)

5.5 ปัญหาด้านการบริหารจัดการ อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .003$) โดยอันดับค่าเฉลี่ยในระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจการค้าส่งมีค่าสูงสุด ($\bar{R} = 235.96$)

5.6 ปัญหาด้านการตลาด อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) โดยอันดับค่าเฉลี่ยในระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจการค้าส่งมีค่าสูงสุด ($\bar{R} = 253.67$)

5.7 ปัญหาด้านอื่น ๆ อันดับค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .305$)

6 ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ดังนี้

6.1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านเงินลงทุน ด้านการเงิน ด้านการบัญชี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัญหาด้านการผลิตและปัญหาด้านอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.2 สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านเงินลงทุน ด้านการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัญหาด้านอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.3 อายุ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการผลิตอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.1.4 ประสบการณ์ในการทำธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านเงิน ลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีทิศทางของความสัมพัทธ์เป็นไปในทางตรงกันข้าม กับปัญหาด้านเงินลงทุน

6.1.5 การเป็นสมาชิกขององค์กร มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการเงิน และ ด้านการบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการผลิต อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีทิศทางของความสัมพัทธ์เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับปัญหาด้านการเงิน และมีทิศทางความสัมพัทธ์เป็นไปในทางเดียวกันกับปัญหาด้านการบริหารจัดการและด้านการผลิต

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของธุรกิจกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ดังนี้

6.2.1 ประเภทของธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านเงิน ลงทุน ด้านการเงิน ด้านการบัญชี และด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับ ด้านการบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับปัญหาด้านเงินลงทุน ด้านการเงิน ด้านการบัญชี ด้านการบริหารจัดการ และด้านการตลาด

6.2.2 ประเภทของธุรกิจการผลิต มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการผลิตและ ด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2.3 รูปแบบของธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการผลิต อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปัญหาด้านการผลิต

6.2.4 การเป็นสมาชิกสมาคมธุรกิจขององค์กร มีความสัมพันธ์กับปัญหา ด้านการเงินและด้านการบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ใน ทิศทางตรงกันข้ามกับปัญหาด้านการเงิน และด้านการบัญชี

7 ความต้องการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความต้องการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถสรุปได้ดังนี้ ด้านเงินลงทุน ต้องการให้ลดความเข้มงวดในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 37.4 ด้านการเงิน ต้องการให้มีมาตรการการควบคุมภายใน คิดเป็นร้อยละ 50.1 ด้านการบัญชี ต้องการให้มีการจัดทำข้อมูลทางบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ด้านการบริหารจัดการ ต้องการให้มีการวางแผนการบริหารจัดการให้เป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 50.9 ด้านการผลิต ต้องการให้มีการจัดหาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ด้านการบริการ ต้องการให้บริการที่มีคุณภาพ และจัดหาบุคลากรการบริการ คิดเป็นร้อยละ 10.1 ด้านการค้าปลีกและค้าส่ง ต้องการให้มีการจัดระบบขนส่งสินค้า คิดเป็นร้อยละ 26.0 และด้านการตลาด ต้องการให้มีการส่งเสริมการขาย คิดเป็นร้อยละ 39.8

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาผู้ประกอบการประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามลำดับปัญหาดังนี้

1.1 ปัญหาด้านเงินลงทุน คือ ผู้ประกอบการขาดแคลนเงินทุน โดยประสบปัญหาจากการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน ทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ทั้งนี้เป็นเพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เกิดจากมีข้อจำกัดในการดำเนินงานหลายประการ เช่น ไม่มีการจัดทำบัญชี หรือมีการจัดทำบัญชีที่ไม่เป็นระบบ ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ เป็นต้น โดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้สรุปปัญหาด้านเงินลงทุนไว้ว่า การขาดแคลนเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักจะเกิดจากปัญหาการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน เพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุน และเป็นเงินทุนหมุนเวียน ทั้งนี้

เนื่องจากไม่มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง ซึ่งสอดคล้องกับ จรสวรรค์ ลิ้มโสภารธรรม (2546 : 51-52) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ถูกมองว่า เป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง มีหลักประกันไม่เพียงพอที่จะค้ำประกันภาระหนี้สิน ประกอบกับขนาดของสินทรัพย์ไม่เข้าเกณฑ์ และมีระบบบัญชีไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา

1.2 ปัญหาด้านการผลิต คือ ผู้ประกอบการประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังขาดการควบคุมต้นทุนการผลิต ขาดการจัดการและการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการลดต้นทุนการผลิต ลดระยะเวลาการผลิต รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า ดังนั้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการนำระบบการจัดการสมัยใหม่ เข้ามาประยุกต์ใช้แทนการบริหารงานแบบเดิม ๆ โดยประสานการบริหารงานแบบใหม่เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ อันจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มผลผลิต ทำให้สามารถลดต้นทุนลงได้ และสามารถพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้าในระดับสากลได้

1.3 ปัญหาด้านการบัญชี ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ และปัญหาด้านการตลาด กล่าวคือ ผู้ประกอบการขาดการจัดทำและควบคุมระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานบัญชี การกำหนดแผนการทำงานของกิจการล่วงหน้า และการวิเคราะห์สภาพตลาด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีพื้นฐานการศึกษาอยู่ในระดับปวช./ปวส. ในสาขาวิชาชีพด้านเทคนิค มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจน้อยกว่า 5 ปี ดังนั้นจึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในเชิงหลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชี การบริหารจัดการ และการตลาด ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน จึงจำเป็นที่จะต้องว่าจ้างผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เช่น ด้านการบัญชี จำเป็นต้องอาศัยนักบัญชีที่มีความรู้และประสบการณ์ที่มากเพียงพอ จึงจะสามารถจัดทำระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไปได้ เป็นต้น แต่เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ทำให้มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น เงินทุน บุคลากรและประสบการณ์ เป็นต้น ในการจัดทำระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การวางแผนการทำงาน และการวิเคราะห์สภาพตลาด จึงต้องดำเนินการด้วยตนเอง โดยใช้บุคลากรเท่าที่กิจการมีอยู่ ไม่สามารถว่าจ้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มต้นทุนการดำเนินงาน และยังติดขัดในด้านขาดแคลนแหล่งเงินทุนอีกด้วย โดยอุบลรัตน์ ลิ้มปิยาภิรมย์ (อ้างในนภาพร กุศิริวานิชกร, 2546 : 16) ได้ระบุไว้ว่า ปัญหา

ส่วนใหญ่ที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยอ่อนแอ คือ ขาดความรู้ในเรื่องเทคนิค วิชาการทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการ การตลาด และขาดข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ วรวรรณ ชิตอรุณ (2541 : 6 - 8) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหาร การวางแผน การผลิต การเงิน การบัญชี และการตลาด ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญไว้คอยเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำหรือจัดอบรมให้ความรู้ในด้านวิชาการต่าง ๆ เช่น การบัญชี การตลาด การบริหารจัดการ เป็นต้น ให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในอัน ที่จะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการบริหารกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 การทดสอบค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทธุรกิจที่มีต่อปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในภาพรวม พบว่า อันดับค่าเฉลี่ยใน ระดับปัญหาของกลุ่มธุรกิจการผลิตมีค่าสูงสุด เนื่องจากการดำเนินงานของธุรกิจการผลิต ส่วนใหญ่ ใช้เทคนิคการผลิตไม่ซับซ้อน สืบเนื่องจากผู้ประกอบการมีเงินลงทุนต่ำ ทำให้ผู้ประกอบการประสบ ปัญหาด้านวัตถุดิบ กล่าวคือ เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบ ปัญหาวัตถุดิบไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ราคาวัตถุดิบแพง อีกทั้งเกิดจากความล่าช้าของเทคโนโลยีในการผลิตสินค้า รวมถึงผู้ประกอบการ พบกับปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาด้านการบัญชี เนื่องจากการส่วนใหญ่ เป็นเพศชายที่มีความรู้ทางวิชาชีพช่างเทคนิค ทำให้ขาดความรู้เฉพาะทางในด้านการจัดทำบัญชีให้ เป็นไปตามมาตรฐานบัญชี อีกทั้งขาดการวางแผนบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นระบบ ตลอดจน ขาดแคลนแรงงาน และขาดการวางแผนด้านการตลาด จึงทำให้ผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจการผลิตใน จังหวัดสงขลา ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในภาพรวม ประกอบด้วย ปัญหาด้านเงิน ลงทุน ด้านการเงิน ด้านการบัญชี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาดและปัญหาด้านอื่น ๆ มาก ที่สุด ผลดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของจิระ คอนสาน (2531 : 28) ที่ได้กล่าวถึง ปัญหาสำคัญของ อุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัญหาด้านการผลิต

2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พบว่า

2.1 ประสิทธิภาพในการทำธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านเงินลงทุน ทั้งนี้ เนื่องจากการผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพในการทำธุรกิจที่มากกว่า ได้ผ่านเหตุการณ์และปัญหาต่าง ๆ

ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาแบบแผนทางความคิด เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจที่น้อยกว่า ซึ่งวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2543) ได้กล่าวว่า แบบแผนความคิดอ่านของมนุษย์แต่ละคนเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาจากการศึกษาเรียนรู้และประสบการณ์ นำมาซึ่งการก่อให้เกิดเป็นความคิดที่มีผลต่อแนวปฏิบัติ ซึ่งเป็นการดีในแง่ที่ว่าทำให้สามารถประมวลข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม ทำให้สามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ตลอดจนช่วยให้เกิดมีแบบแผนทางความคิดในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

2.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการผลิต ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการที่มีการศึกษาที่สูงกว่า เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรม พัฒนา และฝึกทักษะมาแล้วระดับหนึ่ง ทำให้สามารถพัฒนาความคิดได้ดีกว่า ตลอดจนสามารถศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจากผลการศึกษาของ วรวรรณ ชิตอรุณ (2541 : 6 - 8) พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ มีข้อจำกัดด้านการศึกษา ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์

2.3 การเป็นสมาชิกองค์กรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการผลิต ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นสมาชิกองค์กร ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในระหว่างสมาชิกด้วยกัน และเมื่อผู้ประกอบการใดประสบกับปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน การผลิต เป็นต้น ก็สามารถขอคำแนะนำหรือศึกษาวิธีการแก้ปัญหาจากผู้ประกอบการรายอื่น ที่เคยประสบกับปัญหาแบบเดียวกันมาก่อน ด้วยเหตุนี้ จึงอาจทำให้ผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกองค์กร ประสบกับปัญหาด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการผลิตน้อยกว่า ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคือปัญหาด้านเงินลงทุน ผู้ประกอบการขาดแคลนเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานและขยายกิจการ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีการวางแผนงานการการบริหารการเงิน

การใช้เงินทุนระยะสั้น และระยะยาว การกำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้เงินอย่างชัดเจน และควรเน้นให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจในการเสนอโครงการเพื่อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยเน้นการเขียนข้อเสนอโครงการขอสินเชื่อ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐควรพิจารณาลดขั้นตอนและเวลาที่ใช้ในการอนุมัติสินเชื่อให้สั้นลง และให้บริการปรึกษาแนะนำการจัดทำโครงการเพื่อขอสินเชื่อ รวมทั้งให้บริการทางเทคนิคอื่น ๆ ควบคู่กับการบริหารด้านการเงินให้กับผู้ประกอบการด้วย

1.2 จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหารองลงมา คือ ปัญหาด้านการผลิต ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการได้เพิ่มศักยภาพทางการบริหารจัดการและเพิ่มพูนแนวคิดในการจัดการสมัยใหม่ ด้วยการเน้นระบบการควบคุมการผลิต การบริหารการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อลดของเสีย การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต และการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน อันจะส่งผลดีต่อการดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การจัดระบบบริการที่ปรึกษาเฉพาะด้าน เพื่อให้เป็นกลไกในการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากการอบรมความรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ เพราะผู้ประกอบการบางรายอาจมีปัญหาในการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น การจัดให้มีระบบบริการให้คำปรึกษาแนะนำ จะทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.4 จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเร่งพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษาวิจัยทางด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ ข้อมูลด้านการตลาด กฎระเบียบต่าง ๆ ด้านการค้า เป็นต้น เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมย่อมต้องการใช้ข้อมูลเหล่านี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการผลิต การกำหนดราคา การขยายการลงทุน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถลงทุนจัดหาข้อมูลด้วยตนเองได้ เพราะมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูงในการจัดหา ดังนั้น ภาครัฐจึงมีหน้าที่ที่จะต้องสนับสนุนแหล่งข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมลดต้นทุนในการจัดหาข้อมูลลงได้

1.5 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การอบรมเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน หรือการเพิ่มทักษะของพนักงานในเรื่องการบริการลูกค้า เป็นต้น

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเก็บข้อมูลแบบสอบถามควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้ประกอบการ ทั้งทั้งจังหวัดสงขลาหรือพื้นที่ภาคใต้ทั้งหมด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มากขึ้น

2.2 จากผลการศึกษาเมื่อหาค่าสัมพันธระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการและลักษณะขององค์กรที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเชิงชั้น ปรากฏว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการและลักษณะขององค์กรอธิบายปัญหาและอุปสรรคไม่ได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากค่า R^2 ที่คำนวณได้มีค่าต่ำ จึงควรปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่นหรือเพิ่มตัวแปร ทั้งนี้อาจใช้การศึกษาด้วยการหาสถิติอื่นด้วย เช่น การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Partial correlation)

2.3 ควรศึกษาในลักษณะทำนองเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์ระดับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของผู้ประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใด

2.4 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของแต่ละภาคในประเทศไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของแต่ละพื้นที่เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการวางแผนนโยบายจากภาครัฐในการช่วยเหลือผู้ประกอบการต่อไป